

การศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม

The Study on Knowledge and Understanding of Crime Scene Investigation of Police Enquiry Officers in Nakhon Pathom Province

กนกพร แสนแก้ว^{1*}

Kanokpon Saenkaew^{1*}

Received: July 16, 2019

Revised: August 15, 2019

Accepted: October 28, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานสอบสวนที่ทำการสอบสวนประจำสถานีตำรวจในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีทั้งหมด 107 นาย จากสถานีตำรวจ จำนวน 12 สถานี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า พนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมโดยภาพรวมมีระดับความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในระดับสูง การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นไปตามหลักการของ FBI ที่ได้กำหนดเป็น 12 ขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างถูกต้อง คือ ขั้นตอนที่ 1) การเตรียมความพร้อม 3) การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ 4) การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น 5) การประเมินวัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ 6) การบรรยายสถานที่เกิดเหตุ 8) การจัดทำแผนที่หรือแผนผัง และการสเก็ตซ์ภาพสถานที่เกิดเหตุ 10) การบันทึกและตรวจเก็บวัตถุพยาน 11) การสำรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้าย และ 12) การออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ ส่วนขั้นตอนที่พนักงานสอบสวนมีความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุยังไม่ถูกต้อง คือ ขั้นตอนที่ 2) การดำเนินการเมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุ 7) การถ่ายภาพในสถานที่เกิดเหตุ และ 9) การตรวจค้นสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ได้แก่ จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นประจำทุกปี จัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และจัดสรรกำลังพลให้เพียงพอ

คำสำคัญ : การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ, ความรู้ความเข้าใจ, พนักงานสอบสวน

^{1*} อาจารย์ (สบ3) คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ E-mail: sathita.j1983@gmail.com

^{1*} Lecturer, Faculty of Forensic Science, Royal Police Cadet Academy E-mail: sathita.j1983@gmail.com

Abstract

This research aims to examine the level of knowledge and understanding of crime scene investigation amongst police enquiry officers stationed in Nakhon Pathom provincial police region. Population used in this study were 107 police enquiry officers from total 12 police stations in the area of Nakhon Pathom provincial police region. A set of questionnaire was implemented to collect data and a statistical analysis was subsequently applied including percentage, mean and Standard Deviation.

Results revealed that police enquiry officers in Nakhon Pathom provincial police region as a whole demonstrated a high level of knowledge and understanding of crime scene investigation which was in accordance with the FBI's Twelve-Step Process of evidence collection. Steps that most police enquiry officers perceived correctly were as follows: Step 1-Preparation, Step 3-Secure and Protect the Scene, Step 4-Initiate Preliminary Survey, Step 5-Evaluate Physical Evidence Possibilities, Step 6-Prepare Narrative Description, Step 8-Prepare Diagram/Sketch of Scene, Step 10-Record and Collect Physical Evidence, Step 11-Conduct Final Survey and Step 12-Releasing the Crime Scene, whereas other three steps were not likely perceived correctly by most police enquiry officers which included Step 2-Approach the Scene, Step 7-Depict Scene Photographically and Step 9-Conduct Detailed Search. Suggestions as guidelines for crime scene investigation development included that annual training courses, budget and human resources should be more provided.

Keywords: crime scene investigation, knowledge and understanding, police enquiry officers

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยต้องประสบกับปัญหาอาชญากรรมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปริมาณอาชญากรรมที่เกิดขึ้นหรือความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเหยื่อ ทั้งนี้ปัญหาอาชญากรรมยังมีแนวโน้มทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นตามความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการเทคโนโลยี และความทันสมัยของการสื่อสารแขนงต่าง ๆ หากพิจารณาจะเห็นได้ว่าสังคมยังมีความเจริญมากเท่าใดอาชญากรรมก็จะเจริญเติบโตมากขึ้นเป็นเงาตามตัวปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการนำตัวผู้กระทำความผิดที่แท้จริงมาลงโทษเป็นเรื่องยากลำบากแต่ก็เป็นเรื่องสำคัญที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่ออำนวยความยุติธรรมให้แก่สังคม

เมื่อเกิดคดีอาญาขึ้นเจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่อำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน และมักจะอาศัยพยานบุคคลเป็นหลักในการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย แต่พยานประเภทนี้อาจให้การเป็นเท็จอันเนื่องมาจากการถูก ชักจูง ข่มขู่ หลอกลวง หรือรับสินบน สำหรับบางคดีเกิดเหตุในที่เปลี่ยวหรือ

ในที่มืด ซึ่งไม่มีพยานรู้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคดีนั้นก็ยากในการสืบสวนสอบสวนตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดโดยมีการนำความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์เข้ามาประยุกต์ใช้ กระบวนการสืบสวนสอบสวน เพื่อพิสูจน์หาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานต่าง ๆ เพราะพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จะสามารถเชื่อมโยงผู้กระทำความผิดเข้ากับสถานที่เกิดเหตุหรือผู้เสียหายได้เป็นอย่างดี การตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ที่มีความชัดเจนแน่นอน สามารถหาคนผิดมาลงโทษและช่วยผู้บริสุทธิ์ให้พ้นจากข้อกล่าวหาได้ ส่งผลให้กระบวนการสืบสวนสอบสวนมีความน่าเชื่อถือและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อกระบวนการยุติธรรม

สถานที่เกิดเหตุจึงถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการสืบสวนสอบสวน เพราะเป็นแหล่งรวมของข้อมูลและพยานหลักฐานต่าง ๆ รวมถึงหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่จะสามารถบ่งชี้ เชื่อมโยงถึงตัวผู้กระทำความผิดได้ ดังนั้น การตรวจสถานที่เกิดเหตุจำเป็นต้องทำอย่างละเอียดรอบคอบเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อจะสามารถใช้ประโยชน์จากพยานหลักฐานต่าง ๆ ในสถานที่เกิดเหตุให้เกิดประโยชน์สูงสุด หากทำโดยไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการและไม่มีมาตรฐานจะทำให้พยานหลักฐานเสียหายและมีผลกระทบโดยตรงต่อการคลี่คลายคดี อีกทั้งการตรวจสถานที่เกิดเหตุจะเป็นขั้นตอนการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในชั้นศาลหรือการรับรองการมีอยู่ของพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการกระบวนการสืบสวนสอบสวน

พนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนคดีอาญาทุกประเภทภายในเขตอำนาจรับผิดชอบหรือเขตพื้นที่การปกครองของสถานีตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2550 : 2) รวมถึงจะต้องทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์การกระทำความผิด พนักงานสอบสวน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการตรวจสถานที่เกิดเหตุจะต้องเข้าใจในขั้นตอนของการตรวจสถานที่เกิดเหตุอย่างถ่องแท้ เพราะต้องดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่ได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหาเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และนำตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (กู้เกียรติ เจริญบุญ, 2548 : 2 - 6)

ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมเป็นหน่วยงานระดับกองบังคับการ สังกัดตำรวจภูธรภาค 7 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และตามกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดในคดีอาญาภายในเขตพื้นที่ปกครองของจังหวัดนครปฐม รวมทั้งรับผิดชอบในการบริหาร การกำหนดนโยบายและวางแผน และการอำนวยความสะดวกในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่ของจังหวัด ตลอดจนการปกครองบังคับบัญชาและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในปกครอง ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมแบ่งพื้นที่เขตรับผิดชอบในการปกครองออกเป็น 12 สถานีตำรวจ โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับรองสารวัตร - รองผู้กำกับการ ที่ปฏิบัติหน้าที่งานสอบสวนประจำสถานีตำรวจ จำนวน 107 นาย (ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ฝ่ายอำนวยการ 1 : 2561) สำหรับคดีอาญาที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม จะมีความแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังจะเห็นได้จากรายงานผลสถิติฐานความผิดคดีอาญา 4 กลุ่ม ของตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ประจำปีงบประมาณ 2559 - 2560 (ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ฝ่ายอำนวยการ 2 : 2561) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ได้แก่ ฆ่าผู้อื่น (คดีอุกฉกรรจ์) ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย พยายามฆ่า ทำร้ายร่างกาย ข่มขืนกระทำชำเรา อื่น ๆ

กลุ่มที่ 2 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ได้แก่ ปล้นทรัพย์ (คดีอุกฉกรรจ์) ขิงทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ลักทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอกทรัพย์ ทำให้เสียทรัพย์ รับของโจร ลักพาเรียกค่าไถ่ วางเพลิง อื่น ๆ

กลุ่มที่ 3 ความผิดปกติ ได้แก่ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ฯลฯ

กลุ่มที่ 4 ความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ได้แก่ ยาเสพติด อาวุธปืนและวัตถุระเบิด การพนัน วัสดุ สื่อบุคคล พืช สัตว์ ลามกอนาจาร พ.ร.บ.คนเข้าเมือง การป้องกันปราบปรามการค้าประเวณี สถานบริการ การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ฯลฯ

ตารางที่ 1 สถิติฐานความผิดคดีอาญา 4 กลุ่ม ของตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ประจำปีงบประมาณ 2559 – 2560

ปีงบประมาณ	ฐานความผิดคดีอาญา							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		กลุ่มที่ 4	
	รับแจ้ง	จับ	รับแจ้ง	จับ	รับแจ้ง	จับ	รับแจ้ง	จับ
2559	363	300	1,159	651	190	166	3,734	7,029
2560	477	418	1,166	807	176	161	6,590	12,194

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า พื้นที่รับผิดชอบของตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมได้เกิดคดีอาญาขึ้นเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ และฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน แต่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้เพียงบางส่วน (ยกเว้นฐานความผิดคดีอาญากลุ่มที่ 4) โดยอาจมีสาเหตุจากปัจจัยหลายประการ ซึ่งการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการจะเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้กระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีเหล่านี้ไม่ประสบผลสำเร็จและไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้

หากพิจารณาแล้วจะพบว่าจังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีพื้นที่ติดกับกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถรองรับการเจริญเติบโตของเมืองหลวงได้เป็นอย่างดีและยังทำหน้าที่เป็นฐานการผลิตที่สำคัญของภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม รวมถึงมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ทั้งนี้ การขยายตัวของประชากร การพัฒนาเศรษฐกิจ ลักษณะของฐานทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้จังหวัดนครปฐมมีการขยายตัวของชุมชนเมือง ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจและสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้เกิดปรากฏการณ์ของปัญหาเมืองเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว เช่น การขยายตัวของชุมชนแออัด ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่เพิ่มขึ้น ค่าครองชีพสูงขึ้น ความหลากหลายของการดำรงชีวิตในสังคมมากขึ้นควบคู่ไปกับความรุนแรง ความขัดแย้งทางสังคมและอาชญากรรม หากมีคดีอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากและคดีส่วนใหญ่ยังจับตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษไม่ได้ก็จะทำให้ประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่นั้นทนทุกข์ทรมานถึงขั้นหนีภัยจากทั้งคนไทยและคนต่างประเทศที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพราะคดีอาญาที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งจะตามมาด้วยความสูญเสียเสมอ อีกทั้งเป็นการทำลายภาพลักษณ์และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม เพื่อจะได้ทราบว่ามีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุมากน้อยเพียงใด โดยจะนำผลการศึกษาวิเคราะห์ไปพัฒนางานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากประสิทธิภาพ

ของการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุย่อมจะส่งผลต่อการคลี่คลายคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อีกทั้งจะทำให้คดีอาญามีแนวโน้มลดลง และเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในสังคมมากขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนของสถานีตำรวจในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม โดยเนื้อหาที่จะทำการศึกษาจะประกอบด้วยวิธีการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนตามหลักของ Federal Bureau of Investigation (FBI) ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การดำเนินการเมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุ 3) การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ 4) การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น 5) การประเมินวัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ 6) การบรรยายสถานที่เกิดเหตุ 7) การถ่ายภาพในสถานที่เกิดเหตุ 8) การจัดทำแผนที่/แผนผัง สเก็ชภาพสถานที่เกิดเหตุ 9) การตรวจค้นสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด 10) การบันทึกและตรวจเก็บวัตถุพยาน 11) การสำรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้าย และ 12) การออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ (สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ, ม.ป.ป.: 9 - 20)

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานสอบสวนที่ทำการสอบสวนประจำสถานีตำรวจในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีทั้งหมด 107 นาย จากสถานีตำรวจ 12 สถานี คือ สถานีตำรวจภูธรเมืองนครปฐม สถานีตำรวจภูธรนครชัยศรี สถานีตำรวจภูธรสามพราน สถานีตำรวจภูธรรำแพงแสน สถานีตำรวจภูธรบางเลน สถานีตำรวจภูธรดอนตูม สถานีตำรวจภูธรพุทธมณฑล สถานีตำรวจภูธรโพธิ์แก้ว สถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ สถานีตำรวจภูธรสามควายเผือก สถานีตำรวจภูธรกระต๊อบ และสถานีตำรวจภูธรบางหลวง (ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ฝ่ายอำนวยการ 1: 2561)

นิยามศัพท์เฉพาะ

การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ หมายถึง การตรวจหาร่องรอยหลักฐานจากสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง เพื่อให้เกิดความกระจ่างในทางคดีที่ดำเนินการสืบสวนสอบสวนอยู่

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของพนักงานสอบสวนเรื่องหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การดำเนินการเมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุ 3) การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ 4) การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น 5) การประเมินวัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ 6) การบรรยายสถานที่เกิดเหตุ 7) การถ่ายภาพในสถานที่เกิดเหตุ 8) การจัดทำแผนที่/แผนผัง สเก็ชภาพสถานที่เกิดเหตุ 9) การตรวจค้นสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด 10) การบันทึกและตรวจเก็บวัตถุพยาน 11) การสำรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้าย และ 12) การออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ

พนักงานสอบสวน หมายถึง ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวน ซึ่งในการ

วิจัยนี้หมายถึง รองสารวัตร (สอบสวน) ซึ่งมียศร้อยตำรวจตรีขึ้นไปแต่ไม่สูงกว่าร้อยตำรวจเอก สารวัตร (สอบสวน) ซึ่งมียศร้อยตำรวจเอกขึ้นไปแต่ไม่สูงกว่าพันตำรวจโท และรองผู้กำกับการ (สอบสวน) ซึ่งมียศพันตำรวจโท ที่ประจำสถานีตำรวจ สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม โดยมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานสอบสวนที่ทำการสอบสวนประจำสถานีตำรวจในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีทั้งหมด 107 นาย จากสถานีตำรวจ 12 สถานี สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1.1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย

1.2) กำหนดขอบเขตเนื้อหาของคำถาม โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับชั้นยศ ดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการสอบสวน ระยะเวลาการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้าย และเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษต่อเดือน จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ และไม่ใช่ ให้เลือกเพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้ ตอบถูก ให้คะแนน 1 คะแนน ตอบผิด ให้คะแนน 0 คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแบ่งระดับของคะแนนความรู้ออกเป็นดังนี้ (ศิริพงศ์ ศรีสุทธกาญจน์, 2553)

คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป (25 - 30 ข้อ) หมายถึง พนักงานสอบสวนมีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอยู่ใน ระดับสูง

คะแนนร้อยละ 60 - 79 (19 - 24 ข้อ) หมายถึง พนักงานสอบสวนมีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอยู่ใน ระดับปานกลาง

คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60 (0 - 18 ข้อ) หมายถึง พนักงานสอบสวนมีความรู้เกี่ยวกับการตรวจ

สถานที่เกิดเหตุอยู่ใน ระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open - ended Questions)

2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับงานนิติวิทยาศาสตร์ การพิสูจน์หลักฐาน การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ระเบียบข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และนโยบายการปฏิบัติราชการตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3) การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้วได้ดำเนินการทดสอบคุณภาพแบบสอบถามด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1) การหาความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยการหาความถูกต้องในเนื้อหา (Content Validity) ดังนี้

3.1.1) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการ และครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาวิจัยด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ สถิติการวิจัย และการใช้ภาษา

3.1.2) นำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

3.2) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ก่อนนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปใช้จริง ได้นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจริง (try-out) จำนวน 30 ชุด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากร คือ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจเมืองราชบุรี และพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจเมืองเพชรบุรี เนื่องจากเป็นพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดที่อยู่เขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 7 เช่นเดียวกับสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม อีกทั้งมีพื้นที่ติดต่อกันกับจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยทำการทดสอบโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามการวิจัยนี้มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์สูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานีตำรวจภูธรทั้ง 12 สถานีในจังหวัดนครปฐม เพื่อให้พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานีตำรวจ ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามพนักงานสอบสวนของสถานีตำรวจในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมที่ได้รับไปลงรหัสข้อมูลแล้ววิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และการคำนวณค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

2) สถิติพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยหรือตัวกลางเลขคณิต

สรุปผลการวิจัย

1.ข้อมูลทั่วไปของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม

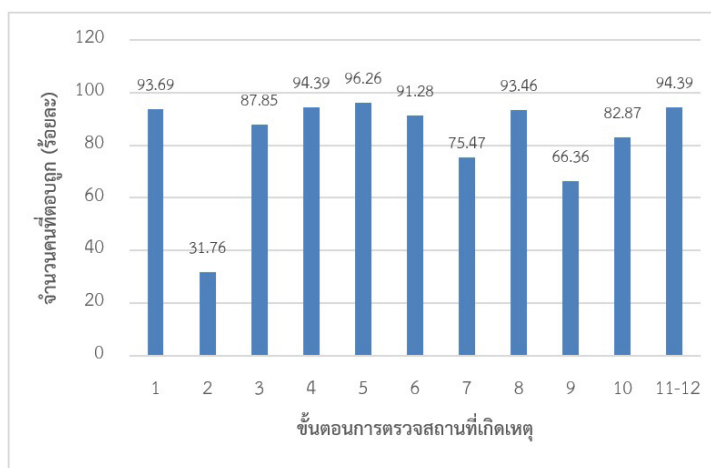
พนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้น

ไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีระดับขั้นยศเป็นร้อยตำรวจเอก ตำแหน่งเป็นรองสารวัตร ในด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงานด้านการสอบสวน พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาน้อยกว่า 5 ปี เคยเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้ายภายในระยะเวลามากกว่า 5 ปี และได้รับเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท

2. ความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม

ความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุทั้ง 12 ขั้นตอน ของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า พนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมมีความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุในขั้นตอนที่ 5 มากที่สุด คือ การประเมินวัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ (ร้อยละ 96.26) รองลงมาคือ ขั้นตอนที่ 4 การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น ขั้นตอนที่ 11 การสำรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้าย และขั้นตอนที่ 12 การออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ (ร้อยละ 94.39) ส่วนขั้นตอนการตรวจสถานที่เกิดเหตุที่พนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด คือ ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการเมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุ (ร้อยละ 31.76) รองลงมาคือ ขั้นตอนที่ 9 การตรวจค้นสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด (ร้อยละ 66.36) และขั้นตอนที่ 7 การถ่ายภาพในสถานที่เกิดเหตุ (ร้อยละ 75.47) ดังปรากฏในกราฟที่ 1

ภาพที่ 1 ความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมจำแนกตามขั้นตอนการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละขั้นตอนตามหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนของ FBI ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมความพร้อม การดำเนินการเมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุ การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ การตรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น การประเมินวัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ การบรรยายสถานที่เกิดเหตุ การถ่ายภาพในสถานที่เกิดเหตุ การจัดทำแผนที่/แผนผัง สเก็ทซ์ภาพสถานที่เกิดเหตุ การตรวจค้นสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด การบันทึกและตรวจเก็บวัตถุพยาน การสำรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้าย และการออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ พบว่า (สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ, ม.ป.ป.: 9 - 20)

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการ

เตรียมความพร้อมอย่างถูกต้อง โดยทำการลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานเมื่อได้รับแจ้งเหตุ ในกรณีคดีสำคัญหรือเป็นคดีที่น่าสนใจของประชาชน พนักงานสอบสวนจะรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น ตลอดจนได้แจ้งกับผู้แจ้งเหตุหรือผู้เสียหายไม่ให้สัมผัสและต้อง เคลื่อนย้ายหรือรื้อค้นทรัพย์สินใด ๆ ให้รอจนกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจไปทำการตรวจเก็บพยานหลักฐานให้เสร็จสิ้นก่อน และได้แจ้งให้สายตรวจหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ใกล้พื้นที่เกิดเหตุไปดูแลป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงจัดทีมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่า 4 คน ประกอบด้วย หัวหน้าทีม เจ้าหน้าที่ถ่ายภาพ เจ้าหน้าที่ทำแผนผัง และเจ้าหน้าที่เก็บวัตถุพยาน

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการเมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการดำเนินการเมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุไม่ถูกต้อง เมื่อไปถึงสถานที่เกิดเหตุ ควรรีบเข้าสถานที่เกิดเหตุ เพื่อจะสามารถประเมินสถานที่เกิดเหตุได้อย่างทันทั่วทั้งที่ หากได้ข้อมูลไม่เพียงพอ ควรสอบถามข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุจากเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดแรกที่ไปถึง ผู้เสียหาย พยาน

ขั้นตอนที่ 3 การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุอย่างถูกต้อง เมื่ออยู่ในสถานที่เกิดเหตุได้ทำการปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุด้วย Police Line เชือก แฝงเหล็ก หรืออื่น ๆ แล้ว ได้จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจเฝ้าประจำแนวกันทางเข้าออกด้วย มีการละเว้นพฤติกรรมที่จะเป็นการทำลายหรือเพิ่มพยานวัตถุ เช่น การสูบบุหรี่ เคี้ยวหมากฝรั่ง รับประทานอาหาร เปิดน้ำในตู้เย็นดื่ม เปิด-ปิดสวิทช์ไฟ พัดลม หรือใช้ห้องน้ำห้องส้วม เป็นต้น และมีการบันทึกชื่อบุคคล กำหนดเส้นทางการเข้า-ออกและเส้นทางการเคลื่อนที่ เมื่อจำเป็นต้องให้แพทย์ หน่วยกู้ภัย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ นอกจากนี้พนักงานสอบสวนยังได้สวมอุปกรณ์ป้องกัน เช่น ถุงมือ หมวกคลุมผม ถุงครอบเท้า และผ้าปิดปาก อย่างครบถ้วน เมื่อเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนที่ 4 การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้นอย่างถูกต้อง โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการค้นหาพยานหลักฐานบริเวณเส้นทางเข้าออก เส้นทางหลบหนีและบริเวณที่คนร้ายกระทำการต่างๆ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินวัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการประเมินวัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุอย่างถูกต้อง โดยทำการประเมินตั้งแต่เมื่อเดินทางมาถึงสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งจะให้ความสำคัญกับวัตถุพยานที่สูญหาย หรือเสียหายได้ง่ายเป็นลำดับแรกก่อน

ขั้นตอนที่ 6 การบรรยายสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการบรรยายสถานที่เกิดเหตุอย่างถูกต้อง โดยทำการจดบันทึกเริ่มตั้งแต่เวลาที่รับแจ้งเหตุต่อเนื่องไปจนกระทั่งเวลาที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเสร็จสิ้น บันทึกสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ง่ายในสถานที่เกิดเหตุ เช่น สภาพแสงไฟ กลิ่น เสียง อุณหภูมิ การเปิดปิดประตู/หน้าต่าง เป็นต้น และใช้วิธีการบันทึกแบบเขียนสั้น ๆ อ่านง่าย ไม่ใช่คำยืดยาว ๆ หรือถ้าจำเป็นต้องใช้ ก็จะใช้คำย่อที่คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้ หรือมีการเขียนคำเต็มกำกับไว้ด้วย และหากมีการจดบันทึกผิดก็จะขีดฆ่าแล้วเขียนใหม่ ซึ่งอาจทำการลงลายมือชื่อกำกับไว้ แต่จะไม่ใช้วิธีการลบด้วยยางลบหรือน้ำยาลบคำผิด

ขั้นตอนที่ 7 การถ่ายภาพในสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการถ่ายภาพวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุอย่างถูกต้อง ในประเด็นการถ่ายภาพตำแหน่งที่พบศพ และวัตถุพยานก่อนที่จะทำการตรวจเก็บรวบรวม การถ่ายภาพในระยะกลางและระยะใกล้ควรมีการวางป้ายหมายเลขวัตถุพยาน การถ่ายภาพวัตถุพยานระยะใกล้จะถ่ายให้กล้องตั้งฉากกับวัตถุพยานและจะมีมาตราส่วนกำกับด้วยทุกครั้ง แต่

กลับพบว่าพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนการถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุที่ต้องเริ่มจากภายนอกเข้าสู่ภายในสถานที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำแผนที่/แผนผัง และการสเก็ตซ์ภาพสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำแผนที่/แผนผัง และการสเก็ตซ์ภาพสถานที่เกิดเหตุอย่างถูกต้อง โดยให้ความสำคัญกับการทำแผนผังสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งจะช่วยแยกแยะรายละเอียดต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนมากกว่าการถ่ายภาพ โดยจะเชื่อมโยงพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ให้เห็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี มีการระบุรายละเอียดของสถานที่เกิดเหตุ ทิศ ระยะ มาตราส่วน และรายละเอียดของวัตถุพยาน ลงไปด้วย มีการกำหนดตำแหน่งและวัดระยะวัตถุพยานทุกชิ้น โดยกำหนดจุดอ้างอิง ซึ่งจุดอ้างอิงที่ใช้นั้นจะเป็นสิ่งที่เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น เสาไฟฟ้าหลักกิโลเมตร เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 9 การตรวจค้นสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการค้นหาวัตถุพยานอย่างถูกต้อง โดยทำการตรวจค้นให้ครอบคลุมทางเข้าออกของคนร้าย สำหรับการตรวจค้นในบริเวณที่แคบหรือมองไม่เห็น จะไม่ใช้มือล้วงเข้าไป แต่จะใช้เครื่องมือพิเศษช่วยในการตรวจค้น เช่น เครื่องตรวจโลหะ เป็นต้น แต่กลับพบว่าพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการตรวจค้นสถานที่เกิดเหตุในกรณีที่พบศพโดยใช้วิธีการตรวจค้นแบบกันหอย ซึ่งไม่ควรยึดศพเป็นจุดศูนย์กลางแล้วเดินจากศพสู่บริเวณด้านนอกแต่จะต้องเดินจากบริเวณด้านนอกเข้ามาสู่ศพเป็นลักษณะวงกลมหรือกันหอยแทน

ขั้นตอนที่ 10 การบันทึกและตรวจเก็บวัตถุพยาน พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการบันทึกและตรวจเก็บวัตถุพยานอย่างถูกต้อง โดยให้ความสำคัญกับการตรวจเก็บวัตถุพยาน เลือกบรรจุหีบห่อพยานวัตถุแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และแยกบรรจุหีบห่อพยานวัตถุที่เก็บคนละตำแหน่งกันแม้จะเป็นวัตถุพยานชนิดเดียวกัน สำหรับวัตถุพยานที่จะนำส่งตรวจหาดีเอ็นเอ นั้นจะนำส่งวัตถุพยานทั้งชิ้น โดยมีการพิจารณาเลือกวิธีการหีบห่อที่จะไม่ทำวัตถุพยานนั้นมีการเคลื่อนที่ หรือมีการสัมผัสกับภาชนะที่หีบห่อน้อยที่สุด และพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและระมัดระวังในเรื่องของการครอบครองพยานหลักฐาน (Chain of Evidence) มีการรับผิดชอบดูแลวัตถุพยานที่เป็นของกลางโดยตลอดไม่ขาดช่วง

ขั้นตอนที่ 11 การสำรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้าย และ **ขั้นตอนที่ 12** การออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจการสำรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้าย และการออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุอย่างถูกต้อง โดยทำการสำรวจสถานที่เกิดเหตุอีกครั้งหนึ่ง (Final Survey) หลังจากตรวจสถานที่เกิดเหตุเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ที่ได้จากการตรวจสถานที่เกิดเหตุ เช่น ความครบถ้วนถูกต้องของการบันทึก การค้นหาวัตถุพยาน การเก็บวัตถุพยาน

ข้อเสนอแนะ

ด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม

1) ควรจัดให้มีการฝึกอบรมทักษะด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุเป็นประจำทุกปี เนื่องจากพนักงานสอบสวนยังขาดความรู้และทักษะด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ทำให้การตรวจสถานที่เกิดเหตุรวมถึงการเก็บวัตถุพยานยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

2) ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ และเก็บวัตถุพยาน ให้เพียงพอ ครบถ้วนและมีความทันสมัย เพราะการมีอุปกรณ์ที่เพียงพอครบถ้วน และเครื่อง

มือที่ทันสมัย เช่น ชุดกล้องถ่ายภาพพร้อมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เครื่องตรวจหาโลหะ เลเซอร์วัดระยะ ชุดเก็บดีเอ็นเอ สารเคมีสำหรับเก็บเขม่าป็น เป็นต้น จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน

3) ควรเพิ่มกำลังพลของพนักงานสอบสวน หรือผู้ช่วยพนักงานสอบสวนที่จะร่วมทีมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ การทำงานเป็นทีมจะส่งผลให้การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของ FBI ทั้งในขั้นตอนการรับแจ้งเหตุและการจัดทีมในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ โดยต้องลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานเมื่อได้รับแจ้งเหตุ กรณีคดีสำคัญหรือเป็นคดีที่น่าสนใจของประชาชนต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น ต้องแจ้งให้สายตรวจหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ใกล้เคียงที่เกิดเหตุไปดูแลป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ และต้องแจ้งผู้แจ้งเหตุหรือผู้เสียหายไม่ให้แตะต้อง เคลื่อนย้ายหรือรื้อค้นทรัพย์สินใด ๆ ก่อนเจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำการตรวจเก็บพยานหลักฐานเสร็จสิ้น ในการจัดสรรกำลังพลการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุหรือทีมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องมีเจ้าหน้าที่อย่างน้อย 4 คน ประกอบด้วย หัวหน้าทีม เจ้าหน้าที่บันทึกภาพและผู้ช่วย เจ้าหน้าที่ทำแผนผังและผู้ช่วย และเจ้าหน้าที่เก็บรวบรวมวัตถุพยาน โดยต้องมีการมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน เหมาะสมและปฏิบัติตามขั้นตอน (Lee et al., 2007)

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการเมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการเมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุยังไม่ถูกต้อง โดยส่วนใหญ่เมื่อไปถึงสถานที่เกิดเหตุแล้วจะรีบเข้าสถานที่เกิดเหตุ เพื่อประเมินสถานที่เกิดเหตุทันที ซึ่งตามหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของ FBI กำหนดไว้ว่า เมื่อเดินทางไปถึงสถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ไม่ควรเร่งรีบในการเข้าไปภายในสถานที่เกิดเหตุในทันที ควรมีการวางแผนปฏิบัติงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลวางแผนการปฏิบัติงาน โดยมีการวางกรอบแนวทางการตรวจที่เกิดเหตุเมื่อมาถึง มีการวางแผนการบันทึกอย่างชัดเจน ควรคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุด้วย และควรสอบถามและจดชื่อของเจ้าหน้าที่ที่เดินทางมาถึงสถานที่เกิดเหตุเป็นคนแรก เช่น เจ้าหน้าที่สายตรวจ เจ้าหน้าที่สืบสวน อาสาสมัคร ประชาชนทั่วไป เป็นต้น เพื่อประโยชน์แห่งคดี

ขั้นตอนที่ 3 การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของ FBI กล่าวคือ ต้องทำการปิดกั้นสถานที่เกิดเหตุด้วย Police Line หรืออื่น ๆ แล้ว ยังต้องจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจเฝ้าประจำแนวกันทางเข้าออกด้วย เมื่อเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ ต้องสวมอุปกรณ์ป้องกัน เช่น ถุงมือ หมวกคลุมผม ถุงครอบเท้า และผ้าปิดปากอย่างครบถ้วน รวมทั้งหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เป็นการทำลายหรือเพิ่มวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ เช่น ไม่สูบบุหรี่ เปิด - ปิดสวิทช์ไฟ พัดลม หรือใช้ห้องน้ำห้องส้วม เป็นต้น และเมื่อจำเป็นต้องให้บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ เช่น แพทย์ หน่วยกู้ภัย เป็นต้น ต้องมีการบันทึกชื่อบุคคล กำหนดเส้นทางเข้าออก และเส้นทางเคลื่อนที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Schiro (2002) ที่กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดของการเก็บพยานวัตถุและการรักษาพยานวัตถุคือการรักษาสถานที่เกิดเหตุ เพราะจะช่วยรักษาพยานวัตถุไม่ให้ถูกทำลาย หรือเสีย

หายได้จนกว่าจะได้มีการบันทึกสภาพและตรวจเก็บอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

ขั้นตอนที่ 4 การสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการสำรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้นเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของ FBI กล่าวคือ ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการค้นหาพยานหลักฐานบริเวณเส้นทางเข้าออก เส้นทางหลบหนีและบริเวณที่คนร้ายกระทำการต่าง ๆ ซึ่งเป็นไปตามกฎว่าด้วยการแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนวัตถุพยานของ Lo-card (เอนก ยมจินดา, 2555: 8) คือ ระหว่างผู้ต้องหา หรือคนร้าย หยื้อ และสถานที่เกิดเหตุถ้ามีการสัมผัสกัน จะมีการแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนซึ่งกันและกันเสมอ ซึ่งบริเวณเส้นทางเข้าออก เส้นทางหลบหนีและบริเวณที่คนร้ายกระทำการพฤติกรรมต่าง ๆ ในสถานที่เกิดเหตุนั้นคนร้ายย่อมต้องทิ้งร่องรอยหลักฐานไว้เสมอ เช่น รอยลายนิ้วมือแฝง ร่องรอยเครื่องมือ (tool marks) เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สมภพ เองสมบูรณ์ (2551: 22 - 26) ที่กล่าวว่า สถานที่เกิดเหตุนั้นไม่สามารถระบุขอบเขตได้แน่ชัด ดังนั้น ในการสำรวจสถานที่เกิดเหตุควรเริ่มต้นตั้งแต่จุดที่ผู้กระทำความผิดเริ่มลงมือกระทำไปจนกระทั่งถึงบริเวณที่ผู้กระทำความผิดหลบหนีไป รวมทั้งบริเวณที่มีวัตถุพยานต่าง ๆ อยู่ด้วย

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินวัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการประเมินวัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของ FBI กล่าวคือ จะต้องเริ่มต้นตั้งแต่เมื่อเดินทางมาถึงสถานที่เกิดเหตุ โดยจะต้องให้ความสำคัญกับวัตถุพยานที่สูญหาย หรือเสียหายได้ง่ายเป็นลำดับแรก อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Lee (1994) ที่กล่าวว่า พยานหลักฐานประเภทแสงไฟหรือสภาพของแสงไฟในอาคารที่เกิดเหตุ คว้น สีของเปลวไฟ ทิศทางและความเร็วของเปลวไฟที่แผ่ขยายออกไป เหล่านี้เป็นวัตถุพยานตามสภาพ ซึ่งเกิดขึ้นจากเหตุการณ์หรือการกระทำ ถ้าหากไม่มีการบันทึกอย่างละเอียดรอบคอบแล้ว อาจมีการเปลี่ยนแปลงหรือสูญหายไป ซึ่งวัตถุพยานตามสภาพนี้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการลำดับสร้างย้อนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงบ่งบอกถึงสภาพการณ์ของที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนที่ 6 การบรรยายสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการบรรยายสถานที่เกิดเหตุเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของ FBI กล่าวคือ ต้องจดบันทึกโดยเริ่มตั้งแต่เวลาที่รับแจ้งเหตุต่อเนื่องไปจนกระทั่งเวลาที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเสร็จสิ้น ต้องจดบันทึกสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ง่ายในสถานที่เกิดเหตุเป็นลำดับแรก เช่น สภาพแสงไฟ กลิ่น เสียง อุณหภูมิ การเปิดปิดประตู/หน้าต่าง เป็นต้น และการจดบันทึกสถานที่เกิดเหตุจะต้องเขียนสั้น ๆ ให้อ่านง่าย ไม่ใช่คำย่อต่าง ๆ ถ้าจำเป็นต้องใช้ให้ใช้คำย่อที่คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้ หรือมีการเขียนคำเต็มกำกับไว้ด้วย หากจดบันทึกผิดให้ขีดฆ่าแล้วเขียนใหม่ อาจลงลายมือชื่อกำกับไว้ แต่ไม่ใช้วิธีการลบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สันต์ สุขวจน์ (ม.ป.ป.: 27 - 29) กล่าวว่าควรจดบันทึกสภาพสถานที่เกิดเหตุให้ละเอียดตั้งแต่ก้าวแรกที่เข้าสู่สถานที่เกิดเหตุ โดยใช้ประสาทการรับรู้ทั้ง 5 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และกายสัมผัส เช่น ได้เห็นหรือได้ยินเสียงหรือได้กลิ่นที่มีลักษณะพิเศษ เช่น กลิ่นดินปืน กลิ่นควันบุหรี่ กลิ่นน้ำมันเชื้อเพลิง หรือได้รับความรู้สึกหนาว ร้อน อบอ้าวขณะที่อยู่ในสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากสิ่งเหล่านี้อาจเป็นผลมาจากพฤติกรรมบางอย่างที่เกิดขึ้นในขณะที่เกิดเหตุก็เป็นได้

ขั้นตอนที่ 7 การถ่ายภาพในสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการถ่ายภาพวัตถุพยานเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของ FBI กล่าวคือ การถ่ายภาพในระยะกลางและระยะใกล้ ต้องมีการวางป้ายหมายเลขวัตถุพยาน สำหรับการถ่ายภาพระยะใกล้

จะต้องถ่ายให้กล้องต้องตั้งฉากกับวัตถุพยาน และต้องมีมาตราส่วนกำกับไว้ด้วยทุกครั้ง กรณีที่พบศพและวัตถุพยานทั้งหมดที่ตรวจพบในสถานที่เกิดเหตุ จะต้องดำเนินการถ่ายภาพตำแหน่งที่พบศพและวัตถุพยานก่อนที่จะทำการตรวจเก็บ แต่พนักงานสอบสวนยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนในการถ่ายภาพในสถานที่เกิดเหตุ คือ การถ่ายภาพในสถานที่เกิดเหตุจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเริ่มจากบริเวณรอบ ๆ ของที่เกิดเหตุเป็นอันดับแรก จากนั้นจึงเข้าไปหาบริเวณศูนย์กลางของสถานที่เกิดเหตุ ตามหลักการถ่ายภาพระยะไกล ระยะกลาง และระยะใกล้

ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำแผนที่/แผนผัง และการสเก็ตซ์ภาพสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำแผนที่หรือแผนผัง และการสเก็ตซ์ภาพสถานที่เกิดเหตุเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุของ FBI กล่าวคือ การทำแผนผังสถานที่เกิดเหตุต้องระบุรายละเอียดของสถานที่เกิดเหตุ ทิศ ระยะ มาตราส่วน และรายละเอียดของวัตถุพยานลงไปด้วย แผนผังสามารถช่วยแยกแยะรายละเอียดต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนมากกว่าการถ่ายภาพ โดยจะเชื่อมโยงพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ให้เห็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี ต้องกำหนดตำแหน่งของวัตถุพยานด้วย โดยวัดระยะจากวัตถุพยานไปยังจุดอ้างอิง ซึ่งจุดอ้างอิงที่ใช้ควรเป็นสิ่งที่เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น เสาไฟฟ้า หลักกิโลเมตร เป็นต้น กรณีมีวัตถุพยานที่ฝาผนัง เช่น รอยถูกยิงด้วยกระสุนปืน รอยกระเด็นของคราบโลหิต ร่องรอยการลุกไหม้ที่ฝาผนัง เป็นต้น ต้องทำแผนผังแบบมองจากด้านข้าง (Side View) ทั้งนี้ การทำแผนที่หรือแผนผัง และการสเก็ตซ์ภาพสถานที่เกิดเหตุนั้นจะใช้ประกอบรายงานการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งในบางคดีที่มีความสำคัญก็อาจจำเป็นต้องนำข้อมูลจากแผนที่หรือแผนผังมาใช้ในการจำลองสถานที่เกิดเหตุ และวิเคราะห์การเชื่อมโยงพฤติกรรมของผู้กระทำผิดในสถานที่เกิดเหตุขึ้นมาใหม่อีกด้วย

ขั้นตอนที่ 9 การตรวจค้นสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการค้นหาวัตถุพยานเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุของ FBI กล่าวคือ การกำหนดพื้นที่สำหรับค้นหาวัตถุพยานต้องครอบคลุมทางเข้า ออกของคดียุติด้วย และการตรวจค้นวัตถุพยานในบริเวณที่แคบหรือมองไม่เห็น จะไม่ใช่มีมือล้วงเข้าไป แต่จะใช้เครื่องมือพิเศษช่วยในการตรวจค้น เช่น เครื่องตรวจโลหะ เป็นต้น แต่พนักงานสอบสวนต้องปรับปรุงการตรวจค้นสถานที่เกิดเหตุในกรณีที่พบศพ โดยใช้วิธีการตรวจแบบกันหอย ผู้ตรวจค้นจะต้องทำการค้น คือ เริ่มตรวจค้นจากบริเวณด้านนอกแล้วเดินวนเข้ามาสู่ที่ศพในลักษณะเป็นวงกลมหรือกันหอย เพราะถ้าผู้ตรวจค้นยึดศพเป็นจุดศูนย์กลางแล้วเดินออกจากศพไปสู่บริเวณด้านนอกแล้วนั้นการปฏิบัติดังกล่าวเป็นวิธีที่ไม่เหมาะสมเพราะจะเป็นการทำลายหรือเพิ่มพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภชัย ไตรสมบุญ (2546, 40 อ้างถึงใน กนกพร แสนแก้ว, 2552, 125; วศิมน ธันธนาพรชัย และคณะ, 2559, 2200) ทำการศึกษาเรื่อง การตรวจสถานที่เกิดเหตุ พบว่า หลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุที่ถูกต้องเหมาะสมควรจะเริ่มค้นหาวัตถุพยานจากส่วนใหญ่ไปสู่ส่วนย่อยหรือค้นจากภาพรวมก่อนแล้วจึงลงลึกไปสู่รายละเอียด

ขั้นตอนที่ 10 การบันทึกและตรวจเก็บวัตถุพยาน พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการบันทึกและตรวจเก็บวัตถุพยานเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตรวจสถานที่เกิดเหตุของ FBI กล่าวคือ การตรวจเก็บวัตถุพยานเพื่อนำส่งตรวจหาดีเอ็นเอต้องนำส่งวัตถุพยานทั้งชิ้น โดยต้องพิจารณาเลือกวิธีการบรรจุหีบห่อที่จะไม่ทำวัตถุพยานนั้นมีการเคลื่อนที่ หรือมีการสัมผัสกับภาชนะที่หีบห่อน้อยที่สุด ต้องเลือกบรรจุหีบห่อวัตถุพยานแต่ละประเภทให้ถูกต้องเหมาะสม และต้องแยกบรรจุหีบห่อพยานวัตถุที่เก็บ

คนละตำแหน่งกันแม้จะเป็นพยานวัตถุชนิดเดียวกัน และต้องให้ความสำคัญและระมัดระวังในเรื่องการครอบครองพยานหลักฐาน (Chain of Evidence) ต้องมีการรับผิดชอบดูแลวัตถุพยานที่เป็นของกลางโดยตลอดไม่ขาดช่วง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทวฤทธิ์ อุทธา (2555) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษากระบวนการรักษาสถานที่เกิดเหตุและรักษาวัตถุพยานของเจ้าหน้าที่มูลนิธิ ต่าง ๆ ในเขตจังหวัดชลบุรี ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเก็บรวบรวมวัตถุพยานว่า หากเก็บวัตถุพยานไม่ถูกต้องอาจทำให้เกิดการสูญหายหรือแปรสภาพหรือเสื่อมสภาพ ซึ่งหลักในการเก็บวัตถุพยานนั้นจะต้องทำการเก็บวัตถุพยานที่จะสูญหายหรือเสียหายได้ง่ายเป็นอันดับแรก บรรจุในภาชนะที่สะอาดมีขนาดพอเหมาะกับขนาดของวัตถุพยาน ในกรณีที่มีวัตถุพยานหลายชิ้นต้องแยกบรรจุ ไม่นำมาเก็บไว้ในที่เดียวกัน เพราะจะทำให้เกิดการปนเปื้อน เกิดตำหนิร่องรอยเพิ่มขึ้น วัตถุพยานบางชนิดอาจเสียสภาพได้ นอกจากนี้ วัตถุพยานควรให้ผ่านมือน้อยคนที่สุดและที่สำคัญคือไม่ขาดช่วงการครอบครองวัตถุพยาน

ขั้นตอนที่ 11 การสำรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้าย และ ขั้นตอนที่ 12 การออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการสำรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้ายและการออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของ FBI กล่าวคือ ต้องสำรวจสถานที่เกิดเหตุอีกครั้งหนึ่ง (Final Survey) ก่อนส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ เพื่อเป็นการตรวจสอบความสมบูรณ์ที่ได้จากการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เช่น ความครบถ้วนถูกต้องของการบันทึก การค้นหาวัตถุพยาน การเก็บวัตถุพยาน และสถานที่เกิดเหตุได้ผ่านการดำเนินการตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะส่งคืนและออกจากสถานที่เกิดเหตุ นอกจากนี้ยังเป็นการทบทวนสถานที่เกิดเหตุเพื่อให้แน่ใจว่าวัตถุพยาน อุปกรณ์ เครื่องมือ และวัตถุหรือสภาวะต่าง ๆ ที่เป็นอันตรายได้ถูกรายงานและบันทึกไว้เรียบร้อยแล้ว ส่วนการส่งมอบคืนสถานที่เกิดเหตุนั้นพนักงานสอบสวนเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนางานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของสถานีตำรวจในสังกัด เพื่อจะได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมว่าเป็นหน่วยงานที่มุ่งลดปัญหาอาชญากรรม เสริมการอำนวยความสะดวก เน้นการบริการประชาชน และดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา และให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาปรับปรุงงานอำนวยความสะดวกระดับสถานีตำรวจ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและหน่วยงานข้างเคียงโดยพัฒนาพนักงานสอบสวนให้มีความรู้และทักษะด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การสอบสวนคดีอาญา คดีความผิดในลักษณะพิเศษอื่น ๆ รวมทั้งพื้นฐานงานนิติวิทยาศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ระดับนโยบาย ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ควรจัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเป็นประจำทุกปีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน และการฝึกอบรมควรมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้มีความชำนาญและมีมาตรการในการบริหารเวลาได้อย่างเหมาะสม ควรฝึกทักษะการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุหรือใช้เครื่องมือพิเศษ ทั้งนี้ หลักสูตรการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนจะต้องฝึกอบรมจนมีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุแล้วยังต้องฝึกอบรมในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุด้วย เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไฟฟ้า นิติเวชศาสตร์ การวิเคราะห์การกระเซ็นของเลือด การใช้เครื่องมือพิเศษและเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้

ควรจัดสรรงบประมาณด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างเพียงพอและเหมาะสม เพื่อให้สถานีตำรวจทุกสถานีสามารถนำงบประมาณที่ได้รับไปจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพได้อย่างครบถ้วน และควรเพิ่มกำลังพลทั้งพนักงานสอบสวนและผู้ช่วยพนักงานสอบสวนให้เพียงพอ

1.2 ระดับการปฏิบัติ พนักงานสอบสวนควรมีการทบทวนความรู้ความเข้าใจ ผักกักกะเพื่อเพิ่มความชำนาญในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอยู่เสมอ และพยายามเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่นๆ รวมทั้งควรจัดให้มีการสัมมนาหรือประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายระเบียบปฏิบัติ และวิทยาการความก้าวหน้าต่างๆ ที่เกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรกำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายที่ใช้ตอบแบบสอบถามให้เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุทั้งหมด เช่น ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปราม เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของทุกฝ่ายที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกัน

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของสถานีตำรวจแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 7 เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กนกพร แสนแก้ว. (2552). การพัฒนางานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของสถานีตำรวจในเขตพื้นที่ตำรวจ

ภูธร ภาค 8. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี สาขานิติวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กัญเกียรติ เจริญบุญ. (2548). คู่มือพนักงานสอบสวนตามกฎหมายใหม่. กรุงเทพมหานคร : 21 เซนจูรี่.

ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ฝ่ายอำนวยการ 1.เอกสารรายงานสถานภาพกำลังพลเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญา

บัตร ที่ปฏิบัติงานสอบสวนประจำสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม เมื่อ 15

มกราคม 2561 . นครปฐม.

ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ฝ่ายอำนวยการ 2. สถิติฐานความผิดคดีอาญา 4 กลุ่มของตำรวจภูธรจังหวัด

นครปฐม ประจำปีงบประมาณ 2559 – 2560. เมื่อ 17 มกราคม 2561. นครปฐม.

เทวฤทธิ์ อุทธา. (2555). การศึกษากระบวนการรักษาสถานที่เกิดเหตุและรักษาวัตถุพยานของเจ้าหน้าที่มูลนิธิต่างๆ ในเขตจังหวัดชลบุรี. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารคดี บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.

วศิมน ธันธนาพรชัย, ยุทธนา สุดเจริญ และณรงค์ กุลนิเทศ. (2559). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 6. ในการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8, 1(8) , หน้า 2194-2202.

ศิริพงศ์ ศรีสุขกาญจน์. (2553). ความรู้ ทศนคติต่อพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงานอุทธรณ์พระ

จุลจอมเกล้า กรมอุทธรณ์เรือ กรณีศึกษา : ในสายงานฝ่ายผลิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- สมภพ เองสมบุญ. (2551). การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น. นครปฐม : โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- สันต์ สุขวัจน์. (ม.ป.ป.). พิสูจน์หลักฐาน 1. นครปฐม : โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.(2550). คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 665/2550 เรื่อง กำหนดอำนาจหน้าที่ของสถานีตำรวจและหน้าที่ของตำแหน่งในสถานีตำรวจ เมื่อ 17 ตุลาคม 2550. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ. (ม.ป.ป.). คู่มือบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ. ม.ป.ท.
- เอนก ยมจินดา. (2555). กฎหมายใหม่ทางนิติเวชศาสตร์ นิติวิทยาศาสตร์ และการแพทย์เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์ สำนักงานศาลยุติธรรม.
- Lee, Henry C. (1994). **Crime Scene Investigation**. Taiwan : Central Police University Press.
- Lee, Henry C., Timothy Palmbach, and Marilyn T. Miller. (2007). **Henry Lee's crime scene handbook**. London: Elsevier Academic Press.
- Schiro, George. (2002). [online] .**Protecting the crime scene**. [online]. from : <http://www.crime-scene-investigator.net/evidenc1.html>. (Retrieved : February 12,2018).